

778

וועכנטעלעכע צייטונג "די נײַע פֿאָסְטִי" דעם אָרגָן פֿון די קלֹאָקְמָאָכָה, גַע-גַדְינְדָעַט נָאָר זַיְעָר גַּרְוִיסָן שְׂטוּרִיקָה, וּוּן סְאַיז גַּעַשְׁאָפָן גַּעֲוָאָרָן די גַּרְוִיסָעָן קְלֹאָקָה מאָכָעָר=יוֹנִיאָן. שְׁפָעַטָּעָר, אָז די רְעַדְקְצִיעָה האָט אַיבְּעַרְגְּנָעָמָעָן צְבִיָּה, אַיז קָ אָרִין אלָס מִיטָּאָרְבָּעְטָעָר אָזָן רְעַדְקְטָאָר פֿון דָעָר שְׂטָאָטָאָפְּטִילְלָוָג אַיז "פֿאָרוּוּעָרְטָס". בשעת דָעָר שְׁפָאָלְטָוָג אַיז דָעָר יְדִישָׂעָר סְאַצְּיָאָלִיסְטִישָׂעָר פֿעַדְרָאָצִיעָה, 1921, וּוּן די לִינְקָעָ גַּרְוּפָן מִיטָּאָרְבָּעְטָעָר פֿון "פֿאָרָה וּוּרְטָס" (צְבִיָּה, רָאָגָאָף, אָלְגִּין, נָאוּוִיךָ) זַיְנְעַן גַּעַצְחָאָנוּגָעָן גַּעַוְעָן צַו פֿאָרְלָאָזָן די צְיִיטָוָג, אַיז קָ אָרִין אלָס מִיטָּאָרָה בעטָעָר אַיז דָעָר פֿאָצָ"צָ "צִיטָּה", דָעַרְנָאָךְ גַּעַוְעָן אָז מִיטָּאָרְבָּעְטָעָר פֿון דָעָר "פֿרִיָּה הַיִּתָּה", וּוּאוֹ צַ"א פֿאָרְעַפְּנֶטְלָפְּכָס אָרְאָמָּן אַט "דָעָר רְוִיטָעָר פָּאָרִים — פֿון רְפָעָה וּאָלוֹצִיכְנָעָרָן יְדִישָׂן לְעָפָן אַמְּאָל אַיז רְוּסְלָאָנָד אַז אַיצְט אַיז אַמְּעָרִיקָע" (אַנְהִיבָּה 1923) אַז אָזּוֹטָאָרְיָוָרְטָע אַיבְּעַרְזָעְצָוָנָג פֿון דָעָר רָאָמָּן פֿון קְלָעְמָעָנָס וּוּאוֹד "דָעָר נְגָעָר" — "אוֹיס דָעָם לְעָבָן פֿון די פֿאָרָה-שְׁקָלָאָפְּטָעָן נְגָעָרָס אַז וּוּיסָעָ דְּשָׁעָנְטָלָלָה לְיִיטָּה פֿון דָעָר סָאוֹת" (אַנְגָּעָהוִיבָּן אַיז נּוֹמִי — פֿון 17/22 1923), די אַיבְּעַרְזָעָה צָוָגָן פֿון דָעָר רָאָמָּן פֿון אָפְּטָאָן סִינְקָלָעָר "דָעָר פֿרָאָזָאָקְטָאָר" — אוֹיס דָעָם לְעָפָן פֿון די אַמְּעָרִיקָהָנָעָר "אָכְרָאָנָקָע" (1923). ערָה האָט אוֹיך גַּעַשְׁרִיבָן לִידְרָר אַז סְקִיצָן אַז אַיבְּעַרְגְּוּעָצָט אַרְיִי וּוּרְקָה, צַ"א פֿון סְקִיטָאָלִיעָץ, מַאֲקָסִים גַּאֲרִיקִי, לִידְרָר פֿון הַיְּנָרִיךְ הַיִּנְعָה, פֿעַרְדִּיגָּאנָנד פֿרִילִיגְרָאָט (אוֹיך אַנְגָּעָהוִיבָּן זַיְן בִּיאָגְרָאָפִיעָה — "דָעָר פֿאָעָט פֿון רְעוֹאָלְזִיכְּן" / צְוָם 100=יְהָהָרִיגָּאָה רְגִעָן יוּבְּלָעָום פֿון פֿרִילִיגְרָאָט) — אַיז "צּוֹקוֹנְפְּטָה" 1910, VII אַט. האָט דְּרֻרְהַוִּיפְּטָג גַּעַשְׁרִיבָן אַטְלִילְפּוּט, אוֹיך וּוּלְטָה, "פֿאָרוּוּרְטָס", "וואָרְהִיִּטָּה", מִירְקָה Новый אַאָ. זִינְטָ סְעַפְּטָעָם-בער 1910 האָט ער רְעַדְקְטִירָט די

איַבְּעַרְגְּעַלְאָזָן אַין כְּתָבָה-יד אַיְנָקָע חִיבָּרִים. — זַיְנָעָ בְּרִידְעָר זַיְנָעָן גַּעַוְעָן די רְבָנִים בְּנָצִיּוֹן קָ אַין סִימְפְּנָרָאָפְּאָל אַונְ רְיָוָסָקָ, אַין בְּאָכְמוֹת. "דור רְבָנִי וּסְוּדְרִי", ח' ב' ; "סְפִּילְאָגְנִיסְטִיָּה", II.

קרעטשטיינָר גְּבָרִיאָל=היְוִישָׁ (7/15) — גַעַב אַין רְיָגָע, לִיפְלָאָנָד, בְּיִי פֿרִיָּה גַּעַזְוּנוּנָעָ עַלְטָעָרָן. האָט באָזָוכָט אַ פרְיוֹאָצָע שָׁוָל אַז גַּעַלְעָרָנָם הַעֲבָרְעִישָׁ בְּיִם פֿאָטָעָר, הַעֲשָׁלָה, אַלְיהָוָה קָ אַנְגָּעָה, הוּיְבָן צַו שְׁרִיבָן אַין דִּיְתָשָׁ אלָס 13 יְעִירִיקָעָר יִנְגָּלָה אַין רְיָגָעָר דִּיְתָשָׁ שַׁע צְיִיטָוָגָעָן אַט "דָעָר בְּלָאָנְדָעָר יִדְ", יְוָגָג אָרִין אַיז דָעָר בְּוּנְדִישָׁעָר בְּאַזְוּגָוָגָג, אַרְוּמְגַעְפָּאָרָן אַיז די אַינְטָעָ רְעַסָּן פֿון דָעָר פֿאָרְטִיָּי אַיבְּעָר לִיטָעָ אַז פֿוֹילָן, עַטְלָעָכָעָ יִאָרָג גַּעַוְעָן אַיז די טָרָה מֻעָם, זְוָרְגָּאָלִיסְטִישָׁ טָעַטְקִיָּת אַיז יִדְישָׁ אַנְגָּעָהוִיבָּן 1905 אַיז דָעָר בְּוּנְדִישָׁעָר פֿרָעָס ("וּוּקָעָרָי") — "פֿאָלְקָסְצִיטָוָג" — "הַאָפְנוּנָגָג", צְוָאָמָעָן מִיטָּה. ד. נָאָמָה בְּעָרָג אַז דָוד דְרוֹק מִיטְגַּעַעַרְבָּעָט אַיז דָעָר עַרְשְׁטָעָר יְדִישָׁעָר צְיִיטָוָג אַין רְיָגָע, "הַדִּינְצִיאָנָאָל-צְיִיטָוָג", אַרְוִיסְגַּעַעַבָּן דָוָרָךְ אַיְינָעָם פֿון די אַנְגָּעָוּעָנְסָטָע בְּאַלְטִישָׁ בְּאַרְאָבָעָן אַלְעָקְסָאָנְדָעָר גָּאָטָה אָרְדָר פָּאָן בְּוּדְבָּרָג (יְוָלִי 1907). סּוֹף 1906 אוֹיסָט גַּעַזְאָנְדָעָרטָם קִיְין אַמְּעָרִיקָע, האָט קָ זִיךְ בָּאַטְיָילִיקָט אַיז דָעָר יְדִישָׁעָר סְאַצְּיָאָלִיסְטִישָׁ טִישָׁעָר פֿרָעָס, חַיְיָ דָוד פֿינְסָקִיס "אַרְבִּי-טָרָרָי", "צּוֹקוֹנְפְּטָה", "אַיְדִישָׁעָר אַרְבִּינְטָעָר וּוּלְטָה", "פֿאָרוּוּרְטָס", "וואָרְהִיִּטָּה", מִירְקָה Новый אַאָ. זִינְטָ סְעַפְּטָעָם-די

קרעטשטיינר — קראטשטיינר

לייטשטיין סטודנטנתקראַייז, דאָן אָ יָאָר
 צוּיִיט גַּעֲדִינַט אֶלְס פֿרְיוֹוּפֿלִיקָעָר אַיִן
 מַילִּיטָעָר אַיִן רִיגָּעָ, דַּעֲרֵנוֹאָךְ שְׁטוֹדִירָט אַיִן
 רִיגָּעָר פֿאָלִיטָעַכְּנִיקָוּם, אֶלְס מִיטְגָּלִיד פֿוֹן
 אַסְ"דִּישָׁעָר אַרְגָּאַנְזָאַצְּיָע אַנְגָּעַפִּירָט אַ
 פֿרָאַפְּאָגָאנְדָעָ-קְרִיִּין פֿוֹן סַאַלְדָאַטָּן-חַאָן-

ריַקְגַּעַצְזִינָן פֿוֹן דַּעָר לִיטָעָר אַרְיִישָׁעָר טַעַ=
 טִיקִיָּט אַוְן פֿוֹן דַּעָר אַרְבָּעַטָּעָר-בָּאוֹזָעָגָנוֹגָג
 אַוְן גַּעַוְואָרָן אַ גַּעַשְׁעַפְטָסָמָן.
 מִינִיקָעָס "פֿסְחָ-בְּלָאָטָס", מַרְיָפָ.
 קְרָעַמָּעָן יַעֲקָב (XII/29 1883 —
 , רִיבְּרָדָן. אַיְוּ בְּשָׁרָשָׁטָעָטָשָׁא,